

3ο Σεμινάριο Ενδυνάμωσης ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες

30/11 με 1/12/2019

Αλεξανδρούπολη
Επιμελητήριο Ν. Έβρου
Λ. Δημοκρατίας 307-3ος όροφος

Με την υποστήριξη

Περιεχόμενα

Πρόγραμμα.....	3
Συνολικός Απολογισμός	4
Χαιρετισμοί.....	5
Θεωρητικές εισηγήσεις.....	10
ΘΕΜΑ 1 ^ο : Σημεία τριβής μεταξύ δικαιωμάτων και δικαστικής συμπαράσταση	10
ΘΕΜΑ 2 ^ο : Ο ρόλος των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και των μονάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στη διαδικασία της ανάρρωσης. Η σημασία της ενδυνάμωσης και της ελεύθερης έκφρασης στο πλαίσιο των παρεχόμενων υπηρεσιών.....	13
ΘΕΜΑ 3 ^ο : Η Επαγγελματική Αποκατάσταση των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες.....	14
Βιωματικές συζητήσεις σε τραπέζια	16
1 ^η Θεματική βιωματικής συζήτησης	16
2 ^η Θεματική βιωματικής συζήτησης	19
3 ^η Θεματική βιωματικής συζήτησης	22
Απαντήσεις των Συγγενών και των Επαγγελματιών Ψυχικής Υγείας	26
1 ^η Θεματική Βιωματικής Συζήτησης.....	26
2 ^η Θεματική Βιωματικής Συζήτησης.....	28
3 ^η Θεματική Βιωματικής Συζήτησης.....	31
Παράρτημα.....	33

Πρόγραμμα	
Παρασκευή 29 Νοεμβρίου 2019	
20:00	Εκδήλωση υποδοχής, ξενάγηση και ελαφρύ γεύμα στο Εθνολογικό Μουσείο Θράκης (14ης Μαΐου 63, Αλεξανδρούπολη)

Σάββατο 30 Νοεμβρίου 2019	
9:00-9:30	Εγγραφές
9:30-10:00	Έναρξη Σεμιναρίου – Χαιρετισμοί
10:00-12:00	Θέμα 1 ^ο : Σημεία τριβής μεταξύ Δικαιωμάτων και Δικαστικής Συμπαράστασης Ομιλητές: Γιώργος Κεσκινίδης, Καλλιόπη Αντωνούδη
12:00-12:30	Διάλειμμα
12:30-14:30	Θέμα 2 ^ο : Ο ρόλος των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και των μονάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στη διαδικασία της ανάρρωσης. Η σημασία της ενδυνάμωσης και της ελεύθερης έκφρασης στο πλαίσιο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ομιλητές: Λεονάρδος Σκόρδος, Αγγελική Γιαντσελίδου
14:30-15:00	Ελαφρύ γεύμα στο χώρο του σεμιναρίου
15:00-17:00	Θέμα 3 ^ο : Η Επαγγελματική Αποκατάσταση των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες Ομιλητές: Παναγιώτης Διακάκης, Μαρτέκα Χρύσα, Τσιβόπουλος Χαρίλαος
20:00	Δείπνο στην ταβέρνα Ταμάμ (Κύπρου 12, Αλεξανδρούπολη)

Κυριακή 1 Δεκεμβρίου 2019	
09:00-11:00	Συζήτηση – Συμπεράσματα
11:00-12:00	Επίσκεψη στο Πρόγραμμα Προ & Επαγγελματικής Κατάρτισης σε Αγροτικές Καλλιέργειες

Συνολικός Απολογισμός

Το 3^ο Σεμινάριο Ενδυνάμωσης Ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες πραγματοποιήθηκε στην Αλεξανδρούπολη από τις 29 Νοεμβρίου έως την 1η Δεκεμβρίου 2019. Διοργανώθηκε από το **Σωματείο Ληπτών Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας «Αυτοεκπροσώπηση»** και σε αυτό συμμετείχαν συνολικά 89 άτομα. Αναλυτικά, 61 ήταν άτομα με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, 27 επαγγελματίες ψυχικής υγείας και 1 συγγενής. Οι συμμετέχοντες προέρχονταν από διάφορους οργανισμούς της Ελλάδας.

Στόχος του Σεμιναρίου ήταν η προαγωγή της ψυχικής υγείας και η ενδυνάμωση των συμμετεχόντων. Άτομα από διάφορα μέρη της Ελλάδας είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις, να συζητήσουν για τα ζητήματα που τους απασχολούν και να προτείνουν καλές πρακτικές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Η υλοποίησή του Σεμιναρίου ολοκληρώθηκε με την υποστήριξη συλλογικών οργάνων, τοπικών φορέων και ιδιωτών μέσα από χορηγίες, παραχώρηση χώρων, εξοπλισμού - υλικού και εθελοντικής εργασίας, χωρίς να ενταχθεί σε κάποιο πλαίσιο κρατικής χρηματοδότησης ή επιχορήγησης. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά για την ευγενική υποστήριξη τους, τους:

- 1) Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Ψυχικής Υγείας Π. Σακελλαρόπουλος
- 2) Εταιρία Μέριμνα και Αποκατάσταση Ατόμων με Ψυχοκοινωνικά Προβλήματα
- 3) Επιμελητήριο Έβρου
- 4) Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Ροδόπης – Έβρου «Ναυτίλος»
- 5) Μύλοι Θράκης Ι. Ουζουνόπουλος Α.Ε.
- 6) Ομοσπονδία Φορέων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και Ψυχικής Υγείας «Αργώ»
- 7) Πανελλήνια Ομοσπονδία Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης
- 8) Τουριστική Ιαματική Επιχείρηση Δήμου Αλεξανδρούπολης
- 9) Pic-Nic Salads – Στ. Σαββίδης & ΣΙΑ Ο.Ε.
- 10) Ξενοδοχείο «Ωκεανός»

Ευελπιστούμε η διοργάνωση αυτή να καθιερωθεί ως θεσμός, προσελκύοντας το ενδιαφέρον όλο και περισσότερων συμμετεχόντων και να συνεχίσει να αποτελεί ένα πλαίσιο διαμόρφωσης προτάσεων και υπεράσπισης των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Χαιρετισμοί

κ. Γιώργος Κεσκινίδης, συντονιστής του Σεμιναρίου

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

σας καλωσορίζω στο 3^ο Σεμινάριο Ενδυνάμωσης ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες στην Αλεξανδρούπολη. Λέγομαι Κεσκινίδης Γιώργος και είμαι λήπτης υπηρεσιών ψυχικής υγείας και μέλος του Σωματείου Ληπτών «Αυτοεκπροσώπηση». Χαίρομαι που ήρθατε στην ακριτική Αλεξανδρούπολη. Είναι πολύ σημαντικό που συναντιόμαστε σήμερα εδώ με στόχο να γνωριστούμε, να ανταλλάξουμε τις απόψεις μας και γενικότερα να συζητήσουμε θέματα που μας αφορούν και μας ωφελούν. Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας αφορά ΟΛΟΥΣ. Και αυτό το Σεμινάριο προωθεί την ενδυνάμωση μας προς αυτή την κατεύθυνση. Ως συντονιστής του 3^{ου} Σεμιναρίου Ενδυνάμωσης εύχομαι καλή συνέχεια στις εργασίες μας και καλώ τον Πρόεδρο του Σωματείου Ληπτών Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας «Αυτοεκπροσώπηση» Λεονάρδο Σκόρδο να χαιρετήσει και εκείνος το Σεμινάριο.

κ. Λεονάρδος Σκόρδος, Πρόεδρος του Σωματείου Ληπτών Υπηρεσιών «Αυτοεκπροσώπηση»:

Αγαπητοί φίλοι, φίλες και συνάδελφοι καλημέρα σας, ως Πρόεδρος του σωματείου θα ήθελα να πω δυο λόγια για την ιστορία του σωματείου. Καταρχήν θα ήθελα να σας καλωσορίσω εδώ στην Αλεξανδρούπολη για το 3^ο Σεμινάριο ενδυνάμωσης ληπτών που διοργανώνει το σωματείο «Αυτοεκπροσώπηση» και με την ευκαιρία αυτή να αποτίσω ένα φόρο τιμής στον Παναγιώτη Σακελλαρόπουλο που με υπομονή, επιμονή και μεγάλη προσπάθεια κατάφερε να αφήσει ένα τεράστιο έργο και παρακαταθήκη στο χώρο της ψυχικής υγείας μαζί με τους εργαζόμενους της Εταιρείας Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Ψυχικής Υγείας, και στην μεγάλη συμβολή του στο θέμα της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης που για μένα δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα. Ελπίζω να υπάρξουν άξιοι συνεχιστές που θα αξιοποιήσουν το έργο του, θα το εμβαθύνουν και θα το ολοκληρώσουν. Επίσης θα ήθελα να πω ότι η διεξαγωγή του 3^{ου} Σεμιναρίου σε αυτό το ακριτικό μέρος την Αλεξανδρούπολη δείχνει τη σοβαρή και πολύ σημαντική δουλειά που είχε κάνει ο Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος και η Ε.Κ.Ψ., σε σχέση με τον πληθυσμό εδώ.

Ακόμα θα ήθελα να σας πω ότι είναι πολύ σημαντικό που συναντιόμαστε σήμερα εδώ με αφορμή το Σεμινάριο για να γνωριστούμε, να ανταλλάξουμε απόψεις για θέματα που μας αφορούν, να μάθουμε να διεκδικούμε τα δικαιώματά μας, να γίνουμε πιο ενεργητικοί, να ανταλλάξουμε εμπειρίες και γενικά να ενδυναμωθούμε μέσα από τις συζητήσεις και τις βιωματικές ομάδες που θα γίνουν.

Επίσης θα ήθελα να αναφέρω ότι οι μικρές και μεγάλες αλλαγές που θα προκύψουν είτε έχουν προκύψει στην πολιτική του υπουργείου Υγείας απέναντι στους Συλλόγους και στο Κίνημα των ληπτών για ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και επαγγελματική επανένταξη και ένταξη των ληπτών, οφείλεται στους χρόνιους αγώνες των ληπτών μαζί με τους εργαζόμενους στις δομές, για την ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης. Για αυτό χρειαζόμαστε ισχυρά και αυτόνομα Σωματεία και Συλλόγους ληπτών που θα αγωνιστούν για τα αιτήματά μας, για αυτό κάνω ένα κάλεσμα όσοι είναι εδώ να γίνουν μέλη του σωματείου μας.

Όσον αφορά το πώς δημιουργήθηκε το σωματείο, αρχικά δημιουργήθηκε μια μικρή ομάδα από λήπτες ως ομάδα αυτοβοήθειας που σκοπό είχε να τους ενδυναμώσει και να ευαισθητοποιήσει την κοινωνία σχετικά με αυτούς και τους σκοπούς τους. Την εποπτεία της ομάδας είχε μια επαγγελματίας ψυχικής υγείας η κα Αθηνά Φραγκούλη. Η όλη προσπάθεια ξεκίνησε το 2001 και κράτησε ως το 2006 στο Κέντρο Κοινωνικού Διαλόγου της Π.Ε.Ψ.Α.Ε.Ε. μετά την προτροπή ενός πρώην λήπτη και μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου χρηστών και πρώην χρηστών και επιζησάντων από την ψυχιατρική (E.N.U.S.P.) Clemens Huiting και μετέπειτα αγαπητού φίλου ως και σήμερα. Η αρχική ομάδα αποτελείτο από 4 εργαζόμενους λήπτες και σιγά, σιγά προστέθηκαν και άλλα άτομα από άλλους φορείς ψυχικής υγείας. Αργά αλλά σταθερά μέσα στα χρόνια αυτά ωρίμασε η ιδέα ενός σωματείου ληπτών και φάνηκε πόσο αναγκαίο ήταν. Δεν ήταν όμως όλα ρόδινα.

Μετά από συζητήσεις συναντήσεις για τη δημιουργία του σωματείου και αποτυχημένες προσπάθειες προχωρήσαμε. Πάντα χρειάζεται επιμονή και υπομονή ώστε να δημιουργηθεί κάτι καλό. Υπήρχαν φόβοι και δισταγμοί από την πλευρά των ληπτών αλλά τελικά τα καταφέραμε. Το 2007 κάναμε τις πρώτες εκλογές και εκλέχτηκε το πρώτο Δ.Σ. της «Αυτοεκπροσώπησης». Από τότε πάντα προχωράμε σύμφωνα με τις ανάγκες των ληπτών στο δρόμο της αυτοεκπροσώπησης. Τώρα θα μπορούσε να ρωτήσει κανείς, εσύ τι θα κερδίσεις μπαίνοντας στο σωματείο; και εγώ θα απαντούσα: Το σωματείο μου προσφέρει την αίσθηση ότι δεν είμαι μόνος στο πρόβλημα και ότι υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι σαν και μένα που θα αγωνιστούν για αυτά που πιστεύω για να κάνω την ζωή μου καλύτερη σε υλικούς και πνευματικούς όρους. Είναι σημαντικό να ενωθούμε για μια κοινή ιδέα και να έχουμε αγωνιστική διάθεση αλλά και αποτελέσματα.

κα. Αθηνά Φραγκούλη, Πρόεδρος της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος

Η Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος χαιρετίζει και υποδέχεται σήμερα στην Αλεξανδρούπολη τους συμμετέχοντες του 3^{ου} Σεμιναρίου Ενδυνάμωσης Ατόμων με Ψυχοκοινωνικές Δυσκολίες. Το μήνυμα που στέλνει σε όλους τους συμμετέχοντες είναι:

- Δεν είστε μόνοι. Υπάρχουν κι άλλοι που έχουν τα ίδια προβλήματα, που νοιάζονται για σας, που σας φροντίζουν. Και η «ασθένεια» δεν είναι το πρωταρχικό θέμα.
- Υπάρχει η μαγεία της επικοινωνίας, της γνωριμίας, του μοιράσματος της εμπειρίας, της δημιουργίας και της ανάπτυξης της φιλίας.
- Υπάρχουν προβλήματα που τα βιώνουν οι λήπτες στην καθημερινότητά τους, μέσα στην οικογένεια, μέσα στην κοινότητα και όχι μόνο στα ψυχιατρεία.
- Υπάρχουν λύσεις στα προβλήματα και μπορεί ο καθένας σας να τις προτείνει.
- Ο στόχος είναι η **ενδυνάμωση** που κατακτιέται με την ισότιμη συμμετοχή στα δρώμενα της κοινότητας.
- Το σεμινάριο των ληπτών της «Αυτοεκπροσώπησης» είναι ένα δρώμενο μέσα στην κοινότητα που οργανώνεται από εσάς για εσάς. Είναι ένα ταξίδι γνωριμίας με ντόπιους λήπτες και γνώσης το πώς δρουν στο πεδίο της ψυχικής υγείας, εδώ στη Θράκη.

Το σεμινάριο της «Αυτοεκπροσώπησης» προσφέρει το χώρο-χρόνο της συγκέντρωσης για να βγουν οι λήπτες «στο προσκήνιο και να μην αναλώνονται στο παρασκήνιο», όπως είπε ο Παναγιώτης. Να βρεθούν οργανωμένα σ' έναν χώρο οικείο, ανθρώπινο, ζεστό με ομότιμους και επαγγελματίες που σας υποδέχονται ισότιμα, με σεβασμό και αξιοπρέπεια.

Να περάσετε καλά και ευχάριστα!!!

κ. Δημήτρη Ταταρίδη, Πρόεδρο του ΚοιΣΠΕ Ναυτίλος του ΤοΨΥ Ροδόπης-Έβρου και Στέλεχος της ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος

Αγαπητοί σύνεδροι, συμμετέχοντες στο 3ο Σεμινάριο ενδυνάμωσης που πραγματοποιείται στην Αλεξανδρούπολη 29/11-1/12/2019.

Ευχόμαστε οι εργασίες να ολοκληρωθούν με επιτυχία και να καταλήξουν σε χρήσιμα συμπεράσματα τα οποία και να καταθέσετε στους αρμόδιους φορείς - Υπουργείο Υγείας, Εργασίας κ.α. για να υποστηρίξετε και να προωθήσετε τις θέσεις σας για τις ανάγκες και προτεραιότητες του κινήματος σας ως πολίτες που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Ελπίζουμε ότι η παρουσία σας στην Αλεξανδρούπολη θα συνοδευθεί και με εγγραφές νέων μελών στο Σωματείο σας. Σας βεβαιώνουμε ότι επιθυμούμε να είμαστε στο πλάι σας, εφόσον το θεωρήσετε αναγκαίο.

Το παρακάτω κείμενο ανέγνωσε ο κος Σκόρδος Λεονάρδος εκ μέρους του κου. Κατσιγιάννη Αθανάσιου, μέλους του Σωματείου Ληπτών Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας «Αυτοεκπροσώπηση».

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΥΤΟΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΧΑΙΡΕΤΩ ΣΑΣ

Προσπαθώντας να σας γνωρίσω έναν- έναν σας στέλνω τους θερμούς μου χαιρετισμούς.

Συνοπτικά σε εσάς όλους στην «Αυτοεκπροσώπηση», κέντρο ημέρας, κέντρα φίλων και οικογενειών ψυχικής υγείας, το κέντρο δικαιωμάτων που είναι και κέντρο κοινωνικού διαλόγου, λήπτες σε φορείς ψυχικής υγείας και προσωπικά σε γονείς και αδέρφια ληπτών.

Παίρνοντας το θάρρος και μιλώ για ενθάρρυνση βγήκα πρώτος στους εξακόσιους συμμαθητές μου συνολικά από όλη την Ελλάδα, αφού βραβεύτηκα σε κρατικό λογοτεχνικό διαγωνισμό στην ελεύθερη θεματολογία λογοτεχνίας και ποίησης με συμμετοχή μου από την Σιβιτανίδειο σχολή.

Θέλοντας καταρχάς να αφιερώσω το βραβείο μου στον θανόντα Παναγιώτη Σακελλαρόπουλο, ιδρυτή του παιδοψυχολογικού και στην συνέχεια της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής, για το έργο και τον αγώνα του και την αναγνώριση ως το τέλος της ζωής του.

Σας ζητώ όλους να ενθαρρύνεστε και προσωπικά και συλλογικά για στόχους.

Με απέραντη χαρά για το βήμα που παίρνω και εκτίμηση για την προσπάθεια και το έργο σας, κερδίσαμε όλοι μαζί έναν αγώνα (σας στέλνω αντίγραφο παρακάτω).

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΛΗΠΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Στην αλησμόνητη πορεία σου και παράπονά σου για αυτούς που δεν σε κατάλαβαν-είμαστε κοντά σας- για να πάρει σήμερα ο Σακέλ τιμή από μας, ανθρώπινα για αγώνες έτοιμοι για υπεράσπιση του ψυχισμού μας. Βλέπω σε σένα Σακέλ τον αγωνιστή, τον μη συμβιβασμένο με όσα υπάρχουν κατάλληλα ακόμα για τους λήπτες και της οικογένειες ανοικτά θέματα. Ιδεολόγος όπως ήσουν στην ζωή το ίδιο θα σταθούμε και εμείς με προστασία για τις ζωές των άλλων κοντινών και μακρινών φίλων ληπτών με την δική σου καθοδήγηση, για το δικό μας όραμα μας, έπιασες με αυτό της καρδιάς και μας ενθάρρυνες δυναμικά.

Σου αφιερώνω αυτό το βραβείο σαν έμπνευση δικιά σου γιατί από το έργο σου παρακινήθηκα να το συλλάβω. Στην ΜΝΗΜΗ σου λοιπόν ας ατενίσει και αυτό μέσα στα άλλα που κατάφερες στην ζωή σου με πραγματικούς (ας αναφέρω μερικούς αγώνες) αποασυλοποίηση, κοινωνικοποίηση, αποϊδρυματοποίηση, ένταξη-οικογένειες ληπτών, παιδοψυχολογία, αντίδραση στη Λέρο και άλλα που θα αναφέρω τώρα.

Εύχομαι η αλήθεια να συντροφεύει τις ζωές μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Κατσιγιάννης Αθανάσιος

Θεωρητικές εισηγήσεις

ΘΕΜΑ 1^ο: Σημεία τριβής μεταξύ δικαιωμάτων και δικαστικής συμπαράσταση

Ομιλητές: Κεσκινίδης Γιώργος – Συντονιστής Σεμιναρίου, Μέλος του Σωματίου Ληπτών

«Αυτοεκπροσώπηση»

Αντωνούδη Καλλιόπη-Νοσηλεύτρια, ΕΚΨ Π.Σακελλαρόπουλος

Συνοπτική παρουσίαση:

Δικαιοπρακτική ικανότητα

- Κάθε Έλληνας πολίτης είναι ίσος ενώπιον του νόμου και έχει το δικαίωμα να καθορίζει ελεύθερα την προσωπική του ζωή (άρθρα 4 παρ.1. και 5 παρ.1 του Συντάγματος).
- Για να ασκούμε τα δικαιώματά μας, πρέπει να έχουμε δικαιοπρακτική ικανότητα, δηλαδή να μπορούμε να λαμβάνουμε νομικά έγκυρες αποφάσεις και να συνάπτουμε δεσμευτικές συμβατικές σχέσεις. Δικαιοπρακτική ικανότητα έχει όποιος έχει συμπληρώσει το 18 έτος της ηλικίας του.

Στις περιπτώσεις που ένα άτομο με ψυχική νόσο δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις αυτόνομα ή να ασκήσει τα δικαιώματά του, η έννομη τάξη προβλέπει μηχανισμούς που παρεμβαίνουν για να το υποκαταστήσουν ή να το υποστηρίξουν.

Στην Ελλάδα ο θεσμός αυτός είναι η Δικαστική συμπαράσταση που ρυθμίζεται στα άρθρα 1666-1688 του Αστικού κώδικα.

Όταν ένα άτομο με ψυχική νόσο, δεν μπορεί να ασκήσει αυτόνομα τα δικαιώματά του, ορίζεται από το δικαστήριο δικαστικός συμπαραστάτης που είτε λειτουργεί ως αντιπρόσωπος του (υπογράφει δηλαδή για λογαριασμό του) ή συναποφασίζει με αυτόν, συναινώντας ώστε ορισμένες δικαιοπραξίες να είναι έγκυρες.

Μορφές δικαστικής συμπαράστασης

- Στερητική δικαστική συμπαράσταση
 - πλήρης
 - μερική
- Επικουρική δικαστική συμπαράσταση
 - πλήρης
 - μερική

Πλήρης δικαστική συμπαράσταση

Αφαιρεί από το άτομο το δικαίωμα να συνάπτει οποιαδήποτε δικαιοπραξία και να ενεργεί αυτοπροσώπως. Τα άτομα που τίθενται σε πλήρη δικαστική συμπαράσταση είναι ανίκανα προς δικαιοπραξία και οι πράξεις που επιχειρούν είναι άκυρες. Ο δικαστικός συμπαραστάτης τα εκπροσωπεί και υπογράφει για λογαριασμό τους.

✚ Μερική δικαστική συμπαράσταση

Αφαιρεί από το άτομο το δικαίωμα να συνάπτει συγκεκριμένες δικαιοπραξίες που ορίζονται ρητά και περιοριστικά (άρθρο 1676 παρ.1 Α.Κ).

Για παράδειγμα με απόφαση του δικαστηρίου, το άτομο δεν μπορεί αυτόνομα να μεταβιβάσει περιουσιακά στοιχεία και απαιτείται η υπογραφή του δικαστικού συμπαραστάτη. Για όλα τα υπόλοιπα ζητήματα, το άτομο μπορεί να αποφασίζει μόνο του.

✚ Επικουρική δικαστική συμπαράσταση

Δεν αφαιρεί από το άτομο τη ικανότητα να αποφασίζει και να συνάπτει έγκυρες συμφωνίες, αλλά αποτελεί θεσμό συναπόφασης.

Για να έχουν ισχύ οι συμφωνίες που συνάπτει ένα άτομο με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, απαιτείται η *συναίνεση* του δικαστικού συμπαραστάτη. Η συναπόφαση αφορά σε κάποια ή όλα τα πεδία.

✚ Προσωπικές εμπειρίες

- «όλα έγιναν πίσω από την πλάτη μου, παρόλο που η νομοθεσία δεν το επέτρεπε» (άνδρας, 69)
- «βρίσκομαι σε πλήρη δικαστική συμπαράσταση, για τον λόγο αυτό δεν μπορώ να ψηφίσω και δεν μπορούμε να παντρευτούμε» (άνδρας, 53)
- «ο δικαστής είπε πως αν προσέφευγα θα γινόταν εκ νέου επιθεώρηση. Αυτό ενέχει μεγάλο ψυχολογικό κόστος για μένα» (γυναίκα, 36)

✚ Σύμβαση για τα Δικαιώματα Ατόμων με Αναπηρία (ΣΔΑΑ)

Πώς γεννήθηκε η Σύμβαση;

Πολλές οργανώσεις και ενώσεις ατόμων με αναπηρία πρόβαλλαν την άποψη ότι τα δικαιώματα τους παραβιάζονται συχνότερα λόγω του ότι αποτελούν μια ευάλωτη ομάδα. Έτσι, θεωρήθηκε σωστό να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στην ομάδα αυτή μέσω της δημιουργίας μιας ειδικής συνθήκης που θα προστάτευε τα δικαιώματα της.

✚ Άρθρο 12: Ισότητα ενώπιον του νόμου

Το άρθρο 12 της Σύμβασης είχε ως αποτέλεσμα μια ριζική μεταβολή στη φροντίδα/περίθαλψη των ατόμων με αναπηρία, καθώς τοποθετεί την αναπηρία εκεί που ανήκει, δηλαδή στο πεδίο των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της μη διάκρισης.

Η δικαιοπρακτική ικανότητα και η νομική πράξη δεν διαχωρίζονται, όπως ισχύει για κάθε άτομο. Υποστηρίζεται ότι η χρήση όρων όπως «ψυχική διαταραχή» και άλλων που οδηγούν σε διακρίσεις, δε νομιμοποιεί καμιά άρνηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας.

Τα άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας έχουν το δικαίωμα νομικής προσωπικότητας, που σημαίνει ότι ο νόμος τα αναγνωρίζει ως άτομα με δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Μέτρα υποστήριξης

- Άτομο υποστήριξης. Είναι ένα έμπιστο άτομο που βοηθάει στη λήψη των αποφάσεων.
- Υποστήριξη από ομότιμους (peer support). Σημαίνει ότι λαμβάνουμε ή δίνουμε βοήθεια σε άτομα που βρίσκονται σε παρόμοιες καταστάσεις.
- Μέτρα προσβασιμότητας. Είναι τα μέτρα που βοηθούν τα άτομα να χρησιμοποιούν κάποιο χώρο.
- Μέτρα για τα σχέδια «εκ των προτέρων». Δηλαδή, να υπάρχει η δυνατότητα να σχεδιάσει το άτομο από πριν τι πρόκειται να κάνει σε φάσεις της ζωής του που θα δυσκολεύεται να κρίνει και να αποφασίσει. Η δυνατότητα για εκ των προτέρων σχέδια αποτελεί δικαίωμα.

Παραβιάσεις που αφορούν στην αυτονομία

Παραβίαση του δικαιώματος στην ελεύθερη λήψη αποφάσεων:

- Δεν αναγνωρίζεται η δικαιοπρακτική ικανότητα των ατόμων
- Αντιμετωπίζονται αρνητικά οι λήπτες, οι οποίοι θεωρούνται «ανίκανοι»
- Δεν γίνεται κατάλληλη εκτίμηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας

Παραβίαση του δικαιώματος στην ελεύθερη λήψη αποφάσεων:

- Δεν αναγνωρίζεται η δικαιοπρακτική ικανότητα των ατόμων
- Αντιμετωπίζονται αρνητικά οι λήπτες, οι οποίοι θεωρούνται «ανίκανοι»
- Δεν γίνεται κατάλληλη εκτίμηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας

Τι θα πρέπει να κάνουν οι χώρες και οι αρχές για την προστασία αυτού του δικαιώματος

- Να αναγνωρίσουν τα άτομα με αναπηρία ως άτομα με ίσα δικαιώματα με τους άλλους πολίτες ενώπιον του νόμου
- Να αναγνωρίσουν ότι έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα σε κάθε πτυχή της ζωής τους με ίσους όρους
- Να θεσπίσουν νόμους για την προστασία του δικαιώματος της δικαιοπρακτικής ικανότητας σε ίσες συνθήκες για όλους
- Να διασφαλίσουν ότι τα προστατευτικά μέτρα εγγυώνται τα δικαιώματα και τις προτιμήσεις των ατόμων
- Να συμβουλευούνται τα άτομα με αναπηρία και να συνεργάζονται μαζί με τις οργανώσεις τους για τη θέσπιση και εφαρμογή των νόμων

ΘΕΜΑ 2^ο: Ο ρόλος των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και των μονάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στη διαδικασία της ανάρρωσης. Η σημασία της ενδυνάμωσης και της ελεύθερης έκφρασης στο πλαίσιο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ομιλητές: Λεονάρδος Σκόρδος- Πρόεδρος Σωματείου Ληπτόν Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας «Αυτοεκπροσώπηση», Εργαζόμενος στην ΠΕΨΑΕΕ
Αγγελική Γιαντσελίδου- Ψυχολόγος, ΕΚΨ Π.Σακελλαρόπουλος

Συνοπτική παρουσίαση:

RECOVERY

Ένα από τα βασικά μοντέλα που αρκετές χώρες χρησιμοποιούν για την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη των ατόμων με ψυχική νόσο είναι αυτό του Recovery-Ανάκαμψη. Το συγκεκριμένο μοντέλο δίνει έμφαση στο προσωπικό δυναμικό που κάθε άτομο με ψυχική νόσο έχει ώστε να ζήσει μια ζωή ικανοποιητική και με νόημα. Πρόκειται περισσότερο για ένα προσωπικό ταξίδι και μια προσωπική διαδικασία παρά για ένα σύνολο συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, που εστιάζει στην ανάπτυξη του ατόμου, στην δημιουργία ελπίδας και μιας ασφαλούς αίσθησης εαυτού, στη διαμόρφωση ενός υποστηρικτικού δικτύου σχέσεων, στη διαρκή ενδυνάμωση του ατόμου και την κοινωνική του ενσωμάτωση. Η προσέγγιση του Recovery στην ψυχική υγεία δίνει κυρίως έμφαση στη δημιουργία ενός προσωπικού νοήματος ζωής. Αντιπροσωπεύει μια κίνηση από την παθολογία και τα συμπτώματα του ατόμου στα δυνατά και υγιή του στοιχεία. Η έννοια της ελπίδας αποτελεί κεντρικό πυλώνα αυτού του μοντέλου, μιας ελπίδας που σταδιακά διαμορφώνεται από την ανάκτηση του ελέγχου της ζωής του ατόμου με ψυχική νόσο.

Στην προσέγγιση του Recovery δεν υπάρχουν συγκεκριμένες συνταγές που μπορούν να εφαρμοστούν για όλα τα άτομα. Το κάθε άτομο είναι μοναδικό και διαφορετικό και η έμφαση δίνεται στο να βρει τι είναι αυτό που του ταιριάζει καλύτερα μέσα από ένα προσωπικό σύστημα αυτοδιαχείρισης. Οι σχέσεις ανάμεσα στους επαγγελματίες ψυχικής υγείας και τα άτομα με ψυχική νόσο δεν είναι σχέση ειδικού και ασθενή αλλά μια σχέση που ο επαγγελματίας είναι ένας συνοδοιπόρος και διευκολυντής στη μοναδική διαδρομή που το κάθε άτομο κάνει για να ανακαλύψει και να διαμορφώσει μια προσωπική ταυτότητα, ανεξάρτητα από τα συμπτώματα της ψυχικής νόσου (Repper, J. & Perkins, R, 2006).

ΘΕΜΑ 3^ο: Η Επαγγελματική Αποκατάσταση των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες.

Ομιλητές: Παναγιώτης Διακάκης – Ταμίας του Σωματείου Ληπτών Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας
«Αυτοεκπροσώπηση», Εργαζόμενος στην ΠΕΨΑΕΕ
Μαρτέκα Χρύσα- Μέλος της ΠΟΚΟΙΣΠΕ
Τσιβόπουλος Χαρίλαος- Μέλος της ΠΟΚΟΙΣΠΕ

Συνοπτική παρουσίαση:

ΕΧΕΙ ΔΙΑΦΟΡΑ Ο ΛΗΠΤΗΣ ΑΝΕΡΓΟΣ ΑΠΟ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΑΝΕΡΓΟ;

Ο Λήπτης άνεργος έχει διπλό κίνητρο για απασχόληση. Όχι μόνο τις οικονομικές απολαβές και την εξασφάλιση διαβίωσης, αλλά και την ευκαιρία που του δίνεται να αποδείξει το αντίθετο από αυτό που φρονεί το κοινωνικό στίγμα για αυτόν. Ότι δηλαδή, όχι μόνο δεν είναι ανίκανος για όλα, αλλά αντιθέτως, ότι είναι ικανός να εργασθεί και να ανταποκριθεί, όπως όλοι, στις υποχρεώσεις της δουλειάς που έχει αναλάβει.

ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΛΗΠΤΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ:

- Να έχουν ένα πρότυπο εργαζομένου Λήπτη, που τα καταφέρνει καλά.
- Να υπάρχει ενδιαφέρον από το περιβάλλον του Λήπτη αλλά και διασυνδέσεις από αυτό προκειμένου να προωθηθεί κάπου ο ενδιαφερόμενος.
- Να έχει ένα σταθερό χώρο αναφοράς μέσα στον οποίο να εκδηλώνεται καθημερινά η προσπάθεια του να βρει εργασία.

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

- Το κοινωνικό στίγμα, από πλευράς εργοδοτών κυρίως, αλλά και η απορρόφησή του από τον Λήπτη (αυτοστίγμα) είναι κάτι που ακυρώνει τις δυνάμεις και τις δυνατότητές του, ως προσόντα που διαθέτει, στην πορεία του για ανεύρεση εργασίας.
- Όπως το κίνητρο, άρα και οι πιθανότητες να βρεθεί εργασία και να διατηρηθεί από έναν Λήπτη είναι διπλά, έτσι και οι δυσκολίες είναι πιο πολλές σε σχέση με τους υπόλοιπους ανέργους, διότι αν δεν προσέξει και κάνει υποχωρήσεις στις βασικές του υποχρεώσεις όπως η απρόσκοπτη λήψη των φαρμάκων, οι τακτικές συναντήσεις με τον θεράποντα γιατρό του, η αποχή από το αλκοόλ και ο ποιοτικός βραδινός ύπνος, τότε έρχονται οι δυσκολίες τόσο στην ανεύρεση όσο και στη διατήρηση της εργασίας, διότι έτσι διαταράσσεται η ισορροπία που τον κρατά μακριά από τις υποτροπές και κοντά στην κοινότητα.

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΩ:

- Αφοσίωση στις βασικές υποχρεώσεις του

- Να έχει εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του αλλά και την πεποίθηση ότι θα βρει δουλειά
- Να έχει ένα σταθερό χώρο αλλά και πρόσωπο αναφοράς που θα του εμπνέουν εμπιστοσύνη και σε αυτά θα βρίσκει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με την προστατευμένη αλλά και την ελεύθερη αγορά εργασίας.

Είναι βασικός παράγοντας βελτίωσης της ποιότητας ζωής του λήπτη η επαγγελματική του αποκατάσταση. Η Πολιτεία με τη διάταξη του προσφάτως ψηφισθέντος νόμου 4488/13-9-2017 (ΦΕΚ 137/Α'), αίρει όλα όσα λειτουργούσαν ως φραγμοί και αντικίνητρα για μας, όσον αφορά την επιλογή μας να εργασθούμε, όταν λαμβάνουμε κάποια οικονομική παροχή από το κράτος, όπως το επίδομα της Πρόνοιας ή τη σύνταξη αναπηρίας και αναγνωρίζει σε μας το δικαίωμα πρόσβασης στην εργασία. Θεωρούμε ότι ο νέος αυτός νόμος, αποτελεί επέκταση της εφαρμογής της παραγράφου 1, άρθρο 10, του νόμου 4019/2011 για την κοινωνική οικονομία, σε όλες τις περιπτώσεις απασχόλησης των ατόμων με ψυχική πάθηση, όπου ισχύει και για τις αναπηρικές συντάξεις.

Ο εν λόγω νέος νόμος ικανοποιεί ένα πάγιο αίτημά μας πολλών ετών, γιατί από τη μια όπως γνωρίζουμε, η ψυχοκοινωνική επανένταξη περνά μέσα από την επαγγελματική αποκατάσταση, αλλά και διότι από την άλλη, καλύπτονται έτσι, πρόσθετες και πολυδάπανες, βιοποριστικές ανάγκες μας. Σε συνδυασμό δε, με τις διατάξεις του άρθρου 25 του νόμου 4440/2016 που θεσπίζει το νέο πλαίσιο προσλήψεων για τα άτομα με αναπηρία στο δημόσιο, μέσω ΑΣΕΠ, αλλάζει τελείως το πλαίσιο απασχόλησης των ψυχικά πασχόντων και αναβαθμίζεται έμμεσα το επίπεδο και η ποιότητα ζωής τους.

Έχουμε πολλά παραδείγματα ληπτών που είναι λειτουργικοί και εργάζονται και αυτό, σαν ένα μικρό δείγμα του τι μπορούν να κάνουν τα άτομα με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, αν τους δοθεί η απαραίτητη σημασία αλλά και η ευκαιρία να εργασθούν πάνω σε ένα αντικείμενο, αρκεί ο εκάστοτε εργοδότης να λάβει υπόψη του ότι δεν μειώνεται η κερδοφορία της επιχείρησής του από την πρόσληψη ενός Λήπτη Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας. Αντιθέτως μάλιστα, αυξάνεται χάριν του κοινωνικού προσώπου που παρουσιάζει η επιχείρηση, λειτουργώντας έτσι αυτό σαν διαφημιστικό μήνυμα προς την κοινότητα. Και μη ξεχνάμε: η εργασία είναι απαραίτητη και λειτουργεί σαν βάλσαμο αλλά και σαν μέσο οικονομικής ανεξαρτησίας, για κάθε άνθρωπο· γιατί όχι και για τους ψυχικά πάσχοντες;

Βιωματικές συζητήσεις σε τραπέζια

Δομή

Μετά το τέλος των θεωρητικών παρουσιάσεων, ακολούθησαν βιωματικές συζητήσεις σε τραπέζια. Για κάθε θεματική τα μέλη χωρίζονταν σε 4 ομάδες και συζητούσαν πάνω σε συγκεκριμένα ερωτήματα (παρατίθενται παρακάτω), τα οποία ήταν κοινά για όλους. Στη συνέχεια, ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσίασε τα αποτελέσματα της διεργασίας στην ολομέλεια. Παράλληλα εργάστηκε και μία ομάδα επαγγελματιών ψυχικής υγείας.

Σε κάθε ομάδα υπήρχε συντονιστής και πρακτικογράφος. Οι συντονιστές, όλοι μέλη του Σωματείου «Αυτό εκπροσώπηση», είχαν εκπαιδευτεί στον τρόπο διεξαγωγής του συντονισμού και ανέλαβαν να δίνουν οδηγίες και διευκρινήσεις.

1^η Θεματική βιωματικής συζήτησης

Ερωτήσεις:

1.α. Η προστασία της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειας του ατόμου αποτελεί τη βάση και το στόχο της δικαστικής συμπαράστασης σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας μας. Πιστεύετε ότι ισχύει αυτό στην πράξη;

1.β. Με ποιο τρόπο πρέπει να εφαρμόζεται η δικαστική συμπαράσταση, ώστε να μη θίγεται η προσωπικότητα και να προστατεύονται τα δικαιώματα των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες;

2.α. Η πλήρης δικαστική συμπαράσταση δυστυχώς είναι ο κανόνας και όχι η εξαίρεση στη χώρα μας. Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να προσβάλλεται μια δικαστική συμπαράσταση και να αλλάζει ο δικαστικός συμπαραστάτης; Γνωρίζουμε τα δικαιώματά μας;

2.β. Τα κράτη έχουν υποχρέωση να παρέχουν μηχανισμούς υποστήριξης του ατόμου στα δικαιώματά του. Κατά τη γνώμη σας υπάρχουν στη χώρα μας αυτοί οι μηχανισμοί; Και αν ναι, είναι γνωστοί και είναι εύκολη η πρόσβαση σε αυτούς;

Οι ομάδες απαντούν:

Ομάδα 1:

Όνομα ομάδας: «ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ»

1^α. Ανάγκη για τη δικαιοπραξία και η υπό όρους εφαρμογή της

1^β. Να επισκέπτονται σε ανύποπτο χρόνο κοινωνικοί φορείς που σχετίζονται με το «πρόβλημα» πχ κοινωνικοί λειτουργοί και ευρύτεροι επαγγελματίες ψυχικής υγείας και υπηρεσίες

2^α. Οι δικαστικοί συμπαραστάτες πρέπει να υπόκεινται σε όρια ηλικίας και να ενδιαφέρονται για την προσωπική ζωή του λήπτη υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Τα περισσότερα άτομα δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους σε θέματα δικαστικής συμπαράστασης.

2^β. Υπάρχουν μηχανισμοί που λειτουργούν σε ικανοποιητικό επίπεδο με μόνο αγκάθι την έλλειψη ενημέρωσης των μηχανισμών αυτών.

Ομάδα 2

Όνομα ομάδας: «Ενωμένοι»

1. Η δικαστική συμπαράσταση δεν είναι σύνηθες φαινόμενο

2. Κανένα από τα μέλη της ομάδας δεν έχει κάποια σχετική εμπειρία

3. Με βάση ένα περιστατικό κατά το οποίο ένας λήπτης ανέφερε την ιδιότητά του ως ΑΜΕΑ του ζητήθηκε δικαστική συμπαράσταση για τη διευθέτηση των όρων του δανείου.

-παρατηρήσεις-

➤ ο λήπτης είχε πλήρη αντίληψη

-συμπέρασμα-

➤ ενεργούσε έχοντας γνώση του συμφέροντός του

Η ομάδα κατέληξε ότι η δικαστική συμπαράσταση θα πρέπει να ζητείται όταν:

Α. ο λήπτης δεν αντιλαμβάνεται το συμφέρον του

Β. οι αποφάσεις που λαμβάνει αντικρούουν το συμφέρον του

Γ. δεν θα πρέπει να ζητείται συμπαράσταση σε θέματα/περιστάσεις που δεν συντρέχουν οι λόγοι α) + β) διότι δυσκολεύουν την καθημερινότητα των ληπτών χωρίς λόγο.

4. Ο λήπτης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα απομάκρυνσης/αντικατάστασης του συμπαραστάτη στην περίπτωση που:

Α. δεν προωθεί τα συμφέροντά του

Β. λειτουργεί εις βάρος των συμφερόντων του

5. Στην ομάδα υπήρχαν 11 λήπτες, από αυτούς αυτοί που είχαν γνώση των δικαιωμάτων τους ήταν:

- έχω γνώση: 4/11
- έχω μερική γνώση: 2/11
- δεν έχω γνώση: 5/11

6. Στην ίδια ομάδα, οι λήπτες οι οποίοι γνώριζαν για το πώς μπορούν να ενημερωθούν (πηγές, φορείς) ήταν 2.

7. Το συμπέρασμα που κατέληξε η ομάδα είναι ότι μία τηλεφωνική γραμμή, η οποία θα απαντά και θα ενημερώνει είναι χρήσιμη. Θα μπορούσε να μεσολαβεί και προσωρινά για την εκπροσώπηση (ad hoc) προς επίλυση καταστάσεων όπως αυτή του θέματος 3.

Ομάδα 3

Όνομα ομάδας: «ΟΙ ΦΕΥΓΑΤΟΙ»

-Η μοναξιά είναι κάτι που δυσκολεύει κάποιον με δικαστική συμπαράσταση-

1^α.

- Γίνεται στην πράξη αλλά όχι πάντα
- Υπάρχουν μη λήπτες που προσδίδουν τη διαχείριση της περιουσίας τους σε άλλους
- Εμπειρία: Στη Γαλλία οι συμπαραστάτες κάνουν καλή δουλειά

1^β.

- Η καταπάτηση των δικαιωμάτων πρέπει να αποφεύγεται
- Ο δικαστικός συμπαραστάτης: α) να επικοινωνεί με τον ψυχίατρο, β) να γνωρίζει τα δικαιώματα του λήπτη που προστατεύει και να του τα μάθει, γ) να ενημερώνεται για την αγωγή του ασθενή και αν είναι βαριά να αντιδρά και δ) να είναι επαγγελματίας και να κάνει τη δουλειά του.

2^α.

- Αν εκμεταλλεύεται τον λήπτη
- Όταν προσβάλλει τα δικαιώματά του
- Όταν κάνει κατάχρηση εξουσίας

2^β. Ο ψυχίατρος να βοηθά και γενικά οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας.

Ομάδα 4

Όνομα ομάδας: «ΑΟΡΑΤΗ ΔΥΝΑΜΗ»

-Η ομάδα δεν έχει προσωπική εμπειρία από την έλλειψη δικαιοπρακτικής ικανότητας

- Γίνεται εκμετάλλευση σχετικά με τη σύνταξη του λήπτη, την περιουσία ή το επίδομα
- Ο ψυχίατρος να ορίσει αν μπορεί ο λήπτης ή όχι να έχει δικαιοπρακτική ικανότητα (κοινωνικός μηχανισμός)
- Γίνεται πάλι να αποκτηθεί η δικαιοπρακτική ικανότητα
- Ενημέρωση στην οικογένεια και στον λήπτη να γνωρίζει τα δικαιώματά του.
- Να κοιτάμε μπροστά

2^η Θεματική βιωματικής συζήτησης

Ερωτήσεις:

- 1.α. Ποιος πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σου ο ρόλος και η στάση του επαγγελματία ψυχικής υγείας σύμφωνα με το «μοντέλο ανάκαμψης/ανάρρωσης»;
- 1.β. Οι μονάδες ψυχικής υγείας διευκολύνουν τη διαδικασία ανάκαμψης/ανάρρωσης; Ποιες υπηρεσίες πρέπει να παρέχουν κατά τη γνώμη σου, ώστε να προάγουν την ανάκαμψη/ανάρρωση του ατόμου;
- 2.α. Πέρα από την αντιμετώπιση των κλινικών συμπτωμάτων, πώς αντιλαμβάνεσαι την έννοια της ανάκαμψης/ανάρρωσης και τι σημαίνει για σένα «ποιότητα ζωής» σύμφωνα με αυτό το μοντέλο;
- 2.β. Τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας, ώστε να διευκολύνει την πορεία του προς την ανάκαμψη/ ανάρρωση και να ικανοποιήσει τους προσωπικούς στόχους που έχει θέσει για τη ζωή του;

Οι ομάδες απαντούν:

Ομάδα 1

Όνομα ομάδας: « ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ »

1^α. Ο ρόλος και η στάση του επαγγελματία ψυχικής υγείας πρέπει να έχει κατεύθυνση ως προς την καθοδήγηση, τη σύμπραξη και την συμβουλευτική του ασθενή.

1^β. Στις περισσότερες μονάδες ψυχικής υγείας και δομών διευκολύνεται η διαδικασία ανάκαμψης-ανάρρωσης, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων που δεν επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Πρέπει να παρέχουν υπηρεσίες που να καλλιεργούν, να εξάπτουν το ενδιαφέρον του λήπτη ψυχικής υγείας.

2^α. Θεωρούμε ότι πρέπει να είμαστε λειτουργικοί, κοινωνικά αποδεκτοί, να έχουμε δουλειά έτσι ώστε να είμαστε ανεξάρτητοι κάτι το οποίο θα ευνοήσει την ψυχική υγεία.

2^β.

- Να το παλεύει
- Να μην το βάζει κάτω
- Να παίρνει την αγωγή του

Ομάδα 2

Όνομα ομάδας: « Ενωμένοι»

1. Χαρακτηριστικά επαγγελματία ψυχικής υγείας

- Σοβαρός, να σέβεται τον λήπτη
- Να ακούει
- Να μπορεί να κάνει διάγνωση, να δώσει την κατάλληλη θεραπεία
- Να στηρίζει σε κάθε βήμα και να οδηγεί στο recovery
- Να είναι ήρεμος και να προφυλάσσει τον λήπτη από εντάσεις
- Να δημιουργεί εξατομικευμένη θεραπεία
- Να μπορεί να διακρίνει δεξιότητες/ικανότητες λήπτη
- Ουσιαστική εμπειρία, ιδανικά και προσωπική εμπειρία (βιωματική) προβλημάτων ψυχικής υγείας

2. Η ικανοποίηση των ληπτών της ομάδας από τις δράσεις των Μονάδων Ψυχικής Υγείας είναι (σε σύνολο 10 ληπτών):

- 90%-100%: 6/10
- 80%-90%: 2/10
- 60%: 1/10
- 45%: 1/10

Αυτό που εντοπίζουν ότι λείπει είναι:

- Εργαστήρια που δίνουν νέες επαγγελματικές δεξιότητες (δεν θέλουν αν είναι ανειδίκευτοι εργάτες)
- Γραφεία ευρέσεως εργασίας με βάσει τις προτιμήσεις τους
- Γέφυρα σύνδεσης/συναναστροφής των ληπτών με τον γενικό πληθυσμό και να μην είναι μόνο σε κλειστές ομάδες μόνο με λήπτες
- Τμήματα δραστηριοτήτων τα Σαββατοκύριακα για αυτούς που εργάζονται μέσα στην εβδομάδα

3. Στα 10 άτομα:

- Τα 4 άτομα είναι ικανοποιημένα, δεν έχουν κανένα στόχο και δεν κάνουν κάτι για να αλλάξουν την πραγματικότητα τους.

- Τα 2 άτομα επιθυμούν την εύρεση συντρόφου, το ένα προσπαθεί ενώ το άλλο όχι. Προσπαθεί με το να γίνεται πιο κοινωνικό.
- Το 1 άτομο είναι ικανοποιημένο και έχει προσωπικούς στόχους. Να γίνει πιο ήρεμο, παρακολουθεί τμήματα ψυχοθεραπείας.
- Το 1 άτομο στοχεύει στην επαγγελματική αποκατάσταση αποκλειστικά και διαβάζει για να τελειώσει το σχολείο.
- Τα 2 άτομα επιθυμούν την πρότερη κατάσταση. Το πρώτο να γίνει πάλι καθηγητής και το δεύτερο να έχει φυσική κατάσταση.

Ομάδα 3

Όνομα ομάδας: «ΦΕΥΓΑΤΟΙ»

1^α.

- Ο λήπτης πρέπει να έχει σχέση εμπιστοσύνης, αμφίδρομη σχέση με τους επαγγελματίες
- Οι επαγγελματίες να γνωρίζουν τις προσδοκίες των ληπτών
- Οι επαγγελματίες να βοηθάνε τους λήπτες και να τους σέβονται
- Η χημεία μεταξύ λήπτη και επαγγελματία παίζει ρόλο
- Η επικοινωνία με τους επαγγελματίες είναι απαραίτητη

1^β.

- Η τέχνη συμβάλλει σε αυτό
- Η συμβουλευτική απασχόλησης οδηγεί στο «recovery»
- Να γίνονται μαθήματα τέχνης σε λήπτες που ενδιαφέρονται
- Το επαγγελματικό περιβάλλον επηρεάζει τον λήπτη
- Εξατομίκευση στον κάθε λήπτη
- Οικογενειακή συμβουλευτική

2^α.

- Να κάνουμε αυτό που μας ευχαριστεί, είναι ποιότητας ζωής
- Να μην απορροφάμε το κοινωνικό στίγμα
- Να μην απορρίπτουμε επιλογές αλλά να δοκιμάζουμε τα πράγματα
- Και η κοινωνικοποίηση και η επαφή με άλλους
- Χρειάζεται και σωματική υγεία σαν συμπλήρωμα της ψυχικής υγείας
- Σταθερή συναισθηματική κι σεξουαλική ζωή

2^β.

- Να κάνει ότι τον ευχαριστεί
- Να δέχεται τους άλλους όπως είναι
- Το περιβάλλον μπορεί να βοηθήσει

- Τα όρια του καθενός να μην ξεπερνούν τα όρια των άλλων
- Η επιδίωξη της επικοινωνίας

Ομάδα 4

Όνομα ομάδας: «ΑΟΡΑΤΗ ΔΥΝΑΜΗ»

1^α.

- Να καθοδηγεί
- Να μπαίνει στη θέση του ασθενή
- Φιλική σχέση που να κρατάει ισορροπίες
- Να ακούει τον λήπτη προσωπικά
- Υπομονή, στήριξη, χώρος και χρόνος στο λήπτη
- Ο επαγγελματίας να ελέγχεται και να λογοδοτεί κάπου

1^β.

- Συνεχής, τακτική παρουσία στις δομές αυτές
- Εικαστικά, ομάδες εργασίας, επαγγελματική αποκατάσταση
- Επικοινωνία (άλλη γλώσσα μεταξύ μας)

2^α.

- Να είσαι λειτουργικός στην κοινωνία

2^β.

- Να δεχτούμε το πρόβλημά μας. Να φερόμαστε «καλά» στον εαυτό μας
- Δε βάζουμε φρένο και προχωράμε στους στόχους μας
- Αυτονομία
- Ευγένεια
- Δε γυρίζουν όλα γύρω από μας
- Ειλικρίνεια με τον εαυτό μας

3^η Θεματική βιωματικής συζήτησης

Ερωτήσεις:

1. Ποιες είναι οι ανάγκες εκπαίδευσης και πώς πρέπει να υποστηρίζονται τα άτομα με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας;
2. Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος και η στάση των επαγγελματιών υγείας απέναντι στην εργασιακή αποκατάσταση;

3. Έχει διαφορά ο λήπτης άνεργος από οποιοδήποτε άνεργο;
4. Ποιες είναι οι δυσκολίες στην εύρεση εργασίας;

Οι ομάδες απαντούν:

Ομάδα 1

Όνομα ομάδας: «ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ»

1. Πρέπει να γίνονται εκπαιδευτικά σεμινάρια. Να υποστηρίζονται οι λήπτες ψυχολογικά από επαγγελματίες ψυχικής υγείας όσον αφορά τις δυσκολίες που προκύπτουν στην εργασία τους.
2. - Συμπορευτικός
- Συνοδοιπορικός
3. Η διαφορά έγκειται στη φαρμακευτική αγωγή και στα συναισθήματα της διαταραχής που πρέπει να διαχειριστεί ο άνεργος λήπτης από τον άνεργο του γενικού πληθυσμού.
4.
 - Δεν υπάρχουν πολλές διαθέσιμες θέσεις για άνεργους λήπτες στην ελεύθερη αγορά εργασίας. Το στίγμα.
 - Στο δημόσιο τομέα δεν γίνονται αρκετές/πολλές προσλήψεις ΑΜΕΑ
 - Δεν υπάρχουν πολλοί ΚοιΣΠΕ έτσι ώστε να μπορέσουν να απορροφήσουν ένα μεγάλο ποσοστό ληπτών ψυχικής υγείας.

Ομάδα 2

Όνομα ομάδας: «Ενωμένοι»

1. Υποστήριξη ληπτών για εύρεση εργασίας:
 - Βοήθεια απόκτησης αυτογνωσίας από τους λήπτες για τις δυνατότητές τους (τι μπορούν να κάνουν)
 - Εκπαίδευση σε τέχνες/δεξιότητες άμεσα συνδεδεμένες με την αγορά εργασίας
 - Να δίνονται ευκαιρίες στους λήπτες να αποδείξουν ότι «μπορούν», πχ ένας λήπτης προσλήφθηκε δοκιμαστικά στο «βοήθεια στο σπίτι» και μετά τον κράτησαν μόνιμα
2. Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να υποστηρίζουν, παροτρύνουν και να ενημερώνουν τους λήπτες για δυνατότητες/θέσεις εργασίας
3. Η ομάδα κατέληξε ότι δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ ανέργων, είτε ληπτών είτε όχι. Η μόνη είναι ο κοινωνικός ρατσισμός.
4. Δυσκολίες στην εύρεση εργασίας:

- Μεγάλη ηλικία από κάποιους
- Μεγάλο διάστημα αποχής άσκησης του επαγγέλματός τους
- Τα συμπτώματα της αρρώστιας
- Απαιτητικές εργασίες σε σχέση με τις δυνατότητες ληπτών (πχ πολλές ώρες, πρωινό ξύπνημα, πίεση, στρες)
- Έλλειψη εμπειρίας από λήπτες μικρότερης ηλικίας
- Δεν υπάρχουν δουλειές γενικότερα

Ομάδα 3

Όνομα Ομάδας: «ΟΙ ΦΕΥΓΑΤΟΙ»

Απάντηση 1

- Εκπαίδευση αρχική σε ένα αντικείμενο, όπως στους ΚοιΣΠΕ
- Να ετοιμαστεί το επαγγελματικό προφίλ
- Ψυχολόγος- σύμβουλος απασχόλησης
- Η ένταξη στην αγορά εργασίας θέλει τον συγκεκριμένο χρόνο που θα πραγματοποιηθεί. Πρέπει να θέλει και να είναι έτοιμος να εργαστεί ο λήπτης
- Να υπάρχει εκπαίδευση των συναδέλφων και του εργοδότη στο νέο περιβάλλον εργασίας

Απάντηση 2

- Να προσφέρει στήριξη και να του δώσει κατεύθυνση.
- Να πιστεύει ο ίδιος στο ρόλο της επαγγελματικής αποκατάστασης

Απάντηση 3

- Πιο δύσκολα θα προσληφτεί ο άνεργος λήπτης από τον «άλλο» άνεργο
- Ο άνεργος λήπτης έχει την εργασία και για θεραπεία
- Χρειάζεται ισορροπία στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις

Απάντηση 4

Το στίγμα, το να μην είσαι έτοιμος, να μην έχεις ενημέρωση.

ΟΜΑΔΑ 4

Όνομα ομάδας: «ΑΟΡΑΤΗ ΔΥΝΑΜΗ»

Απάντηση 1

- Θετική ανατροφοδότηση
- Κατανόηση-ενημέρωση
- Σταδιακή εργασιακή εμπλοκή
- Διαλείμματα
- Υπομονή και παραπάνω ευκαιρίες

- Πρότυπα- άμιλλα

Απάντηση 2

Να υπάρχει σχέση συνεργασίας ληπτών-επαγγελματιών ψυχικής υγείας και όχι υπαλλήλου-αφεντικού

Απάντηση 3

- Έχει διαφορά ο άνεργος λήπτης για το οικονομικό, για το ψυχολογικό και πρέπει να
- αποδείξει ότι είναι ικανός να ανταπεξέλθει
- Μικρή προσφορά εργασίας
- Αλλοδαποί

Απάντηση 4

- Ελλιπής εκπαίδευση
- Στίγμα
- Έλλειψη εμπιστοσύνης
- Έλλειψη δυνάμεων
- Αντοχή

Απαντήσεις των Συγγενών και των Επαγγελματιών Ψυχικής Υγείας

Ομάδα συγγενών και επαγγελματιών:

Όνομα ομάδας: «Φάρος»

1^η Θεματική Βιωματικής Συζήτησης

1^α. Η προστασία της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειας του ατόμου αποτελεί τη βάση και το στόχο της δικαστικής συμπαράστασης σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας μας. Πιστεύεται ότι ισχύει αυτό στην πράξη;

Δ. Πατίδου: αντίφαση, ενώ ψηφίζουμε για τα δικαιώματα στην πράξη διεκδικούμε τα δικαιώματα με δικηγόρο.

Α. Φραγκούλη: πρέπει να δραστηριοποιηθούμε. Ακολουθούμε την πεπατημένη χωρίς να αναλογιζόμαστε τη δική μας ευθύνη. Τίθεται το ερώτημα τι κάνουμε εμείς ως επαγγελματίες.

Δ. Πατίδου: Αναφέρθηκε στο παράδειγμα ότι υπάρχει δικηγόρος ακόμα και για τα ΚΕΠΑ.

Μ. Διάκαρη: έχει εκπαιδευτεί ο λήπτης στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του;

Α. Γιαντσελίδου: ο νόμος δεν είναι ανεπαρκής, δεν είναι «κακός» νόμος. Τα προβλήματα βρίσκονται στους μηχανισμούς ελέγχου. Γιατί να υπάρχει πλήρη στερητική συμπαράσταση σε άτομα που είναι σε θέση να πάρουν αποφάσεις; Τι γίνεται όταν άλλος είναι δικαστικός συμπαράστατης και άλλος έχει τη φροντίδα, όπως γίνεται στην Εταιρία μας;

Μ. Διάκαρη: ο λήπτης πηγαίνει στο δικαστήριο σε σύγχυση με αποτέλεσμα να μην δείχνει τις πραγματικές ανάγκες και τις ελλείψεις στο δικαστή. Θα έπρεπε ο δικαστής να πηγαίνει στο χώρο του λήπτη.

Ν. Τοπάλη: η νομοθεσία προσπαθεί να καλύψει πολλά κενά (έλεγχο, μορφή). Στην πράξη όμως τα πράγματα γίνονται διαφορετικά .

Δ. Πατίδου: οι γονείς δεν είναι προετοιμασμένοι για τη δικαστική συμπαράσταση και συνήθως ο συγγενής – γονέας ζητά τη δικαστική γιατί δεν μπορεί να διαχειριστεί το πρόβλημα. Στους συγγενείς πέφτει μεγάλο βάρος, όπως και στους επαγγελματίες με τη διαφορά ότι οι δεύτεροι ασκούν το επάγγελμα τους και δεν έχουν την ψυχολογική φόρτιση των συγγενών .

Α. Γιαντσελίδου: Στόχος:

1. εκπαίδευση δικαστικών λειτουργιών (οι δικαστές δεν έχουν κατάλληλη εκπαίδευση),
2. επαναξιολόγηση μηχανισμών ελέγχου,

3. οι συγγενείς μπορεί να πιέζουν για πλήρη δικαστική γεγονός που αντίκειται στα δικαιώματα.

Π. Αντωνούδη: μπορεί κάποιος να χρειάζεται να είναι σε δικαστική συμπαράσταση για ένα διάστημα και εν τέλει να επωμίζεται τη δικαστική σε όλη του τη ζωή .

Α. Μόρφη: να μην εστιάζουμε μόνο σε παραλήψεις. Ας ξεκινήσουμε με την πρόοδο που έχει συντελεστεί τα τελευταία 20 χρόνια. Έμφαση στην προστασία της προσωπικότητας και στη συνεργασία οικογένειας και εποπτικού συμβουλίου. Στόχοι: εκπαίδευση ενοίκων, εκπαίδευση συγγενών, ψυχιατρική κατάρτιση νομικών .

Μ. Διάκαρη: σε χώρους όπως τα ψυχιατρεία υπάρχει ο φόβος ελέγχου από τους συγγενείς και άρα καταλήγουμε να στερούνται οι ίδιοι οι ασθενείς εξαιτίας του φόβου για πιθανό έλεγχο. Δεν γνωρίζουμε ως εργαζόμενοι και θεραπευτές τα δικά μας όρια.

Α. Γιαντσελίδου: τα μεγάλα θέματα βρίσκονται σε νέους ασθενείς με ενεργό ψυχοπαθολογία. Εκεί κυρίως παραβιάζονται τα δικαιώματα και όχι σε χρόνιους ασθενείς.

Α. Φραγκούλη: οι θεραπευτές είναι και συνήγοροι. Πέρα από το κριτήριο της θεραπείας είμαστε συνήγοροι στα δικαιώματα.

1^β. Με ποιο τρόπο πρέπει να εφαρμόζεται η δικαστική συμπαράσταση ώστε να μη θίγεται η προσωπικότητα και να προστατεύονται τα δικαιώματα των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες ;

Α. Γιαντσελίδου: εκπαίδευση σε δικαστές – νομικούς.

Ν. Τοπάλη: εκπαίδευση σε δικαστές και περισσότερος χρόνος στο λήπτη πριν την απόφαση για δικαστική συμπαράσταση.

Κ. Κατσούλη: οι γονείς ζητάνε δικαστική συμπαράσταση λόγω απόγνωσης και σύγχυσης. Θα μπορούσε να υπάρχει εκπαίδευση των οικογενειών μέσω των ΣΟΨΥ. Στόχος η πλαισίωση, η υποστήριξη, η εκπαίδευση.

Α. Γιαντσελίδου: η καταπάτηση γίνεται κυρίως σε μοναχικούς ασθενείς, χωρίς συγγενικό περιβάλλον.

Ν. Τοπάλη: πολλές φορές οι υπηρεσίες (πχ τράπεζες) ζητούν δικαστική συμπαράσταση.

Μ. Διάκαρη: η ψυχιατρική μεταρρύθμιση δεν μπόρεσε να συμβαδίσει με τη νομική μεταρρύθμιση. Θα πρέπει να υπάρχει νομικός στους χώρους που να συμβουλευεί τους εργαζόμενους.

Α. Γιαντσελίδου: φόβος των συνεπειών σε περίπτωση που θέλουμε να προσβάλλουμε τη δικαστική συμπαράσταση.

Ν. Νικόλαρος: αντιμετωπίζουμε με τον ίδιο τρόπο ασθενείς που έχουν έρθει από το 2002 με ασθενείς του 2019. Δεν είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε τα δικαιώματά τους. Εκπαίδευση των δικαστών.

2^α. Η πλήρης δικαστική συμπαράσταση δυστυχώς είναι ο κανόνας και όχι η εξαίρεση στη χώρα μας . Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να προσβάλλεται μία δικαστική συμπαράσταση και να αλλάζει ο δικαστικός συμπαραστάτης; Γνωρίζουμε τα δικαιώματά μας;

Ο ίδιος ο λήπτης μπορεί να διεκδικήσει το δικαίωμά του για το αν χρειάζεται να είναι σε δικαστική ή όχι. Υπάρχει άγνοια και ελλιπής ενημέρωση.

2^β. Τα κράτη έχουν υποχρέωση να παρέχουν μηχανισμούς υποστήριξης του ατόμου στα δικαιώματά του. Κατά τη γνώμη σας υπάρχουν στη χώρα μας αυτοί οι μηχανισμοί; Και αν ναι, είναι γνωστοί και είναι εύκολη η πρόσβαση σε αυτούς;

Π. Αντωνούδη: οι επαγγελματίες δεν γνωρίζουν τους μηχανισμούς υποστήριξης, πόσο μάλλον οι ίδιοι οι λήπτες.

Α. Γιαντσελίδου: οι διεθνείς συμβάσεις έχουν μεγαλύτερη ισχύ, σε σχέση με τις συμβάσεις σε εθνικό επίπεδο. Εμείς θα πρέπει να εστιάσουμε στην εκπαίδευση των ληπτών (ζωντανές διαθήκες) και να ξέρουν τα δικαιώματά τους (πχ μέσα από ομάδες ενδυνάμωσης). Να βγούμε από τα γραφεία και να γίνουμε θεραπευτές ζωής . Να είμαστε συνήγοροι πέρα από θεραπευτές.

Α. Φραγκούλη: σε όλη τη διάρκεια της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, πάντα αποτελούσε θέμα η δικτύωση των υπηρεσιών. Η ενδυνάμωση των ληπτών κι η δικτύωση μεταξύ των φορέων μπορεί να γίνει με την Ομοσπονδία. Η ΕΣΑΜΕΑ έχει κάνει προσπάθειες ενσωμάτωσης Συλλόγων αυτοεκπροσώπησης στους κόλπους της. Μέχρι τώρα γίνεται προσπάθεια κινητοποίησης ληπτών και το επόμενο βήμα είναι η συζήτηση των δικαιωμάτων των ληπτών με τους υπουργούς μαζί με τους επαγγελματίες, αλλά και με τα Σωματεία ληπτών.

Α. Γιαντσελίδου: υποστήριξη ληπτών, αυτοοργάνωση.

Α. Φραγκούλη: υποστήριξη.

Ν. Νικόλαρος: εκπαίδευση επαγγελματιών πάνω στα δικαιώματα των ληπτών.

2^η Θεματική Βιωματικής Συζήτησης

1^α. Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος και η στάση του επαγγελματία ψυχικής υγείας κατά τη γνώμη σου σύμφωνα με το «μοντέλο ανάκαμψης/ανάρρωσης»;

❖ Υποστηρικτικός ρόλος ως ξεχωριστοί επαγγελματίες, αλλά και ως ενιαίοι φορείς.

- ❖ Αποβολή της παντοδυναμίας και αίσθησης του «σωτήρα», καθώς οι ασθενείς αλλάζουν, τα δυναμικά και οι ανάγκες μεταβάλλονται.
- ❖ Επίγνωση της πορείας, της εξέλιξης, της διάγνωσης και των σταδίων θεραπείας του λήπτη υπηρεσιών ψυχικής υγείας, ώστε να παρέχουμε κυμαινόμενη και προσαρμοσμένη υποστήριξη βάσει των αναγκών.
- ❖ Στοχοθέτηση συναποφασιζόμενη με τον λήπτη, ώστε να τίθενται ρεαλιστικοί στόχοι. Συχνά η ματαιώση που βιώνουν οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας από τη στασιμότητα των ασθενών έγκειται στις προσωπικές αντιστάσεις και φόβους, καθώς και σε κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή των ληπτών στις όποιες αποφάσεις.
- ❖ Στήριξη στις αποφάσεις των ληπτών ακόμα και όταν υπάρχει διαφωνία μεταξύ μας.
- ❖ Υποστήριξη οικογενειακού περιβάλλοντος, ώστε να διευκολύνεται η ανάκαμψη του ασθενούς μέσα σε αυτό.
- ❖ Καλλιέργεια ελπίδας, αισιοδοξίας και στήριξη των ληπτών να ονειρευτούν και οι ίδιοι την ανάρρωσή τους. Ρόλος κλειδί: **ΜΕΑΜΕΣΥΝΠΑ** (Μεθοδολογία Ενδυνάμωσης – Αυτονόμησης Μέλους Μέσω Συναισθηματικής Σχέσης με το Πρόσωπο Αναφοράς). Αναπτύχθηκε από την ΕΚΨ Π.Σακελλαρόπουλος. Είναι η διεργασία εγκατάστασης συναισθηματικής σχέσης του προσώπου αναφοράς με το άτομο με ΨΚΠ για την ποιοτική αναβάθμιση της ζωής στην καθημερινότητα με στόχο την εξελικτική διαδικασία προς την ανεξαρτητοποίηση και αυτονόμηση του ατόμου.

1^β. Οι μονάδες ψυχικής υγείας διευκολύνουν τη διαδικασία ανάκαμψης/ανάρρωσης; Ποιες υπηρεσίες πρέπει να παρέχουν κατά τη γνώμη σου, ώστε να προάγουν την ανάκαμψη/ανάρρωση του ατόμου;

- ❖ Χρήση εργαλείων, τήρηση διαδικασιών και υιοθέτηση κοινής γραμμής: Εκπαίδευση, Εποπτεία, Ομάδες Προσωπικού
- ❖ Εγκατάσταση υγιούς θεραπευτικής σχέσης, κυρίως με πρόσωπο αναφοράς: Ατομικό Θεραπευτικό Πρόγραμμα και σε τι πλαίσιο λειτουργεί
- ❖ Μεγαλύτερη διαθεσιμότητα των επαγγελματιών ψυχικής υγείας
- ❖ Στήριξη από τον κάθε επαγγελματία μέσω της δικής του ειδικότητας και των δυνάμεών του. Όχι υπερπροστασία
- ❖ Ενεργητική ακρόαση προς τους λήπτες. Συχνά η δυσαρέσκεια που εκφράζουν δεν είναι απόρροια της ψυχοπαθολογίας, αλλά της πραγματικότητας

❖ Παραδείγματα Ανάρρωσης

- ✓ Ομάδες ενδυνάμωσης
- ✓ Λήψη πρωτοβουλιών και ανάληψη ευθύνης σε θέματα καθημερινότητας

Ιδανικά: Αξιολόγηση των ληπτών για το προσωπικό και τις υπηρεσίες που λαμβάνουν

2^α: Πέρα από την αντιμετώπιση των κλινικών συμπτωμάτων, πώς αντιλαμβάνεσαι την έννοια της ανάκαμψης/ανάρρωσης και τι σημαίνει «ποιότητα ζωής» για σένα σύμφωνα με αυτό το μοντέλο;

- ❖ Εκπαίδευση των ληπτών στην ανάπτυξη των κοινωνικών και ατομικών δεξιοτήτων
- ❖ Αποβολή του στίγματος και της ταμπέλας της ασθένειας, το οποίο είναι κώλυμα για την εξέλιξη.
- ❖ Σύνδεση με την προσωπική ιστορία, το παρελθόν και το υγιές κομμάτι του καθενός.

2^β: Τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας, ώστε να διευκολύνει την πορεία του προς την ανάκαμψη/ανάρρωση και να ικανοποιήσει τους προσωπικούς στόχους που έχει θέσει για τη ζωή του;

- ❖ Αποβολή του προσωπικού φόβου και αναστολών
- ❖ Σεβασμός στις αποφάσεις του μέλους
- ❖ Εκπαίδευση ως επαγγελματίας και ως φορέας
- ❖ Αποδοχή της εξέλιξης και διεκδικητικότητας των ληπτών
- ❖ Ενεργητική ακρόαση στην προσωπική ιστορία του καθενός
- ❖ Εύρεση τρόπων κινητοποίησης και προσαρμογής
- ❖ Θεραπευτική ευελιξία
- ❖ Δημιουργία θεραπευτικής σχέσης, νοηματοδότηση του «όχι» που χρησιμοποιούμε
- ❖ Συνεργασία δικτύων και φορέων
- ❖ Αναγνώριση και σεβασμός στη φάση της ανάκαμψης, καθώς πρόκειται για φάση ωριμοποίησης
- ❖ Υιοθέτηση του σκεπτικού «ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ ΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ, ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΜΟΙΡΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ», το οποίο ουσιαστικά περικλείει τη σημασία της ανάκαμψης

3^η Θεματική Βιωματικής Συζήτησης

1.

- Εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να μπορεί να χειριστεί σωστά τις δεξιότητες του λήπτη και να τον βοηθήσει να εισαχθεί στο επαγγελματικό πλαίσιο που θα εργαστεί.
- Μεγάλες ανάγκες εκπαίδευσης και κατανόηση των αναγκών με προϋποθέσεις: Ατομική υγιεινή, εμφάνιση, συνέπεια (χρόνο σύμβασης), επαγγελματική και συναδερφική σχέση, δημιουργία σχέσης, ώστε να κρατήσει τη δουλειά. Σε δεύτερο χρόνο, εκπαίδευση στο εργασιακό πλαίσιο που θα εργαστεί.
- Αξιολόγηση των παραπάνω και στοχοθέτηση
- Συνεργασία με το γιατρό (ιδιαιτερότητες και συνήθειες που σχετίζονται με την ψυχική πάθηση)

Είναι ο ψυχικά πάσχων ανταγωνιστικός στο εργασιακό καθεστώς; Υπάρχει ευελιξία σύμφωνα με την κατάσταση του ασθενή; Ανταγωνιστικότητα ως εργοθεραπεία;

Ανάπτυξη σχέσης θεραπευτή-θεραπευόμενου: Εκπαίδευση σε πραγματικές συνθήκες εργασίας (με δυνατότητα ευελιξίας), προώθηση σεβασμού στους συνεργάτες τους, καλή συνεργασία, τυπικότητα και συνέπεια στο ωράριο.

Γιατί ΚοιΣΠΕ;

- Κοινωνικοποίηση και προσαρμογή στα στεγαστικά πλαίσια, άρα και εργασιακή αποκατάσταση. Δημιουργία Εργατικών Κέντρων: Εκπαίδευση σε θεωρητικό κομμάτι χωρίς όμως πρακτικό. Δημιουργία ανάγκης.
- On the job training (υποστηριζόμενη εργασία) Εκπαίδευση κατά την εργασία.
- Οι ΚοιΣΠΕ είναι ανταγωνιστικοί. Πρέπει να είναι προετοιμασμένοι οι λήπτες ώστε να μπορούν να διεκδικούν δουλειές. Υπάρχει εκπαιδευτής, ο οποίος συμπληρώνει και αναπληρώνει τα κενά που μπορεί να προκύψουν, και υπάρχει αλληλοϋποστήριξη και αλληλοστήριξη.
- Θεραπευτικά πλαίσια, όπως υποστηρίζουν τα εργασιακά δεδομένα και αντίστοιχα πλαίσια που δε τηρούν
- Σημαντικό: η βιωσιμότητα των ΚοιΣΠΕ στη χώρα λόγω κρίσης
- Θεραπευτικός σκοπός η επαγγελματική επιβίωση
- Μέσω της εργασίας οι υποτροπές μειώθηκαν και γεφυρώθηκαν οι απαιτήσεις
- Αναγνώριση των δυσκολιών του ασθενή αλλά και του εργασιακού χώρου

- Οργάνωση για να υποστηριχθεί η ευαλωτότητα
- Πρωτοβουλίες που δίνονται στους λήπτες με υποστήριξη των θεραπειών. Σωστή προετοιμασία του ασθενή

2. Υποστηρικτικός ρόλος

- Διαφορετική προσέγγιση από τον θεραπευτή του και διαφορετική από τον εκπαιδευτή του στο εργασιακό κομμάτι. Αλλιώς υπάρχει σύγκρουση ρόλων.
- Κακή συνεργασία μεταξύ των δυο. Ο θεραπευτής πρέπει να αποστασιοποιηθεί, να αφήσει τον εκπαιδευτή να δράσει.

3.

- Πέρα από τις δυσκολίες της ασθένειας έχουν να αντιμετωπίσουν το στίγμα
- Δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας

4.

- Δημιουργία γραφείων υποστηριζόμενης εργασίας.
- Στίγμα, έλλειψη ευαισθητοποίησης από εργοδότες.

Παράρτημα

Κείμενο του κου. Κατσιγιάννη Αθανάσιου, μέλους του Σωματείου Ληπτών Υπηρεσιών
«Αυτοεκπροσώπηση»

Στα ίχνη μιας σφαίρας

Σήμερα, μπορούμε να αντιληφθούμε τι λειτουργεί στον θεσμό της αδιαφάνειας και του αρκτικού κύκλου; Γνωριμία με τους άξονες και των εμποδίων μέσα του; Εμπόδια που λειτουργούν με γνώμονα την ύπαρξη και την έννοια της ζωής. Και μιλώ για αυτούς που αντιλαμβάνονται τις αντιθέσεις της δράσης και της αντίδρασης ως υπερσκεπτικισμό, κάπως και κάποιοι χωρίς ντοκουμέντο και απόδειξη, μα ποιος ακούει;

Έργο, ήθος, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, για όλους. Και πήραμε για παράδειγμα τη δημοκρατία ως μέτρο για να αντιληφθούμε μετά από αιώνες, όχι ως βάση διαλόγου αλλά δικαίωμα ως προς τι ευσταθεί ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΟΛΟΥΣ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιστορικά πολλοί ήρθαν και μίλησαν. Ποιος ακούει σε αυτό που ονομάζουμε ελεύθερη σκέψη και όραμα; ΜΠΟΡΟΥΜΕ να το εμπιστευτούμε ή είναι κάτι παγανιστικό για το μέλλον;

ΗΘΟΣ η παρουσία του, τον διέκριναν οραματισμός, διορατικό βλέμμα, ηρεμία στο πρόσωπο, το όνομα και το έργο του. Όχι ουτοπικός – αλλά στοχαστής, ιδιότητα που τάχθηκε για να την αντιληφθούμε μέχρι σήμερα. Σε αυτόν που ονομάζουμε-διακρίνουμε αυτές τις στέρεες βάσεις που είναι και η απόδειξη μιας σοβαρής μελέτης που είχε σαν αρχή ανάμεσα στο φόβο και την άγνοια. Και δικαιώθηκε αποδεικνύοντας ότι δεν υπάρχουν κοινωνικές διαφορές μεταξύ μας αλλά υπερβολικές ομοιότητες. Από μικρός τάχθηκε θέλοντας να αποδείξει την αξία να είμαστε όλοι διαφορετικοί.

Σε αυτό το βήμα που μου δίνετε να αρχίσω ένα ρεπερτόριο και ΔΕΝ αναφέρομαι στους άξονες των εμποδίων αλλά στην εμπειρία, γιατί ήταν ΜΥΘΟΣ αλλά και αγκάθι για μερικούς. Παράδειγμα η Αρχή, η Ρητορεία και η ΑΡΕΤΗ, για τον Παναγιώτη ήθος που δεν γνωρίζουμε και μόλις ανακαλύψαμε ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ Ο ΟΡΚΟΣ, Ο ΛΟΓΟΣ -Η ΙΔΙΑ Η ΑΡΕΤΗ- και όχι σαν το μπουλινγκ που φάγαμε στα σχολεία, πρώτον ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ δεν αναφέρθηκε πουθενά στον Ιπποκράτη ούτε καν Βίο, (β) βία από έξω, βιασμός της γνώσης από μέσα, (γ) ελλείψεις, σιγά το σχολείο μη δίδασκε ΑΡΧΕΣ, μας κοιτάνε και νομίζουν ότι μιλάμε με εξωγήινους, ενώ έξω από τα σχολεία μας υπάρχουν καλοθελητές με ναρκωτικές ουσίες και ψυχοτρόπα.

Εσείς; Μας βάλατε τις ταμπέλες και ο Παναγιώτης τις ΕΒΓΑΛΕ. ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΥΠΑΚΟΥΑ ΟΝΤΑ σε αυτά που δεν γνωρίζουμε και ούτε φτάνει τα γονίδια μιας και τα ανακαλύψαμε, γιατί πολύ απλά ούτε τα γονίδια μιλάνε και υπακούμε μιας και δε μιλάνε την ίδια γλώσσα σε όλες τις χώρες (ελληνικά ή αγγλικά) οι φωνές. Και συν ότι δεν έχουν συναίσθηση από το περιβάλλον. Έτσι τους λήπτες ποιος τους φωνάζει αληθινά;

Αρχή ο λόγος που θα έπρεπε να προσαρμοστεί, σύμφωνα με τους Αρχαίους στο θέατρο την και ως από κει προσέλευση. Ας πούμε την έλευση (προέλευση) της ζωής μιας και δεν έχουμε συνείδηση για τα νοήματα, τι είναι ο λόγος, ο νόμος και οι αρχές της αρετής, όπως του ΠΛΑΤΩΝΑ, που η γνώση τού ποτίζει με δώρα.

Όλοι το ξέρουμε στην ψυχική υγεία ότι δεν θα γίνω φονιάς ή Δράκος. Γιατί απλά δεν είμαι επικίνδυνος.

Πώς θα βγει συμπέρασμα αφού ο Αρχιμήδης δεν ξέρουμε σε τι σχολείο πήγε? Και σε όσους δεν θυμούνται ο Αρχιμήδης είναι ο πατέρας του Αστρολάβου.

Για να μην μακρηγορώ, ο Σακέλ, χαϊδευτικά, απέδειξε μιλώντας για εμπιστοσύνη και πήρε το υποκείμενο της ψυχιατρικής. Συμπεράσματα θα ακούσετε για τον ίδιο σε λίγο.

Αξιολόγηση Σεμιναρίου

Πίνακας 1

Ποιες θεματικές ενότητες θα προτείνετε για το επόμενο Σεμινάριο Ενδυνάμωσης;

1	Τα δικαιώματα
2	Τις ίδιες ενότητες γιατί πρέπει να τις δουλέψουμε πολύ
3	Το στίγμα και η εργασία εκτός ΚοιΣΠΕ
4	Θα ήθελα οι πάσχοντες να ξεπεράσουμε το στίγμα επιτέλους. Και να παίρνουν την αγωγή τους, να μην την σταματούν με αποτέλεσμα να μπαينوβγαίνουν στα ψυχιατρεία και να κάνουν κακό στον εαυτό τους. Να το αντιμετωπίζουν σαν μια απλή παθολογική νόσο πχ καρδιά, ζάχαρο, πίεση.... δεν θα έπαιρνες αγωγή!! Δες το έτσι, τόσο απλό είναι. Ευχαριστώ. Με τιμή.
5	Θα ήθελα να ακούσω θέματα που αφορούν την ασφάλισή μου και τη συνταξιοδότησή μου
6	Τις ίδιες θεματικές ενότητες
7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Σε όλες τις μορφές των διαπροσωπικών σχέσεων με τους άλλους ανθρώπους 2. Η αντιμετώπιση των απειλών και εκβιασμών που υφίστανται από τον κάθε απατεώνα-κακοποιό που θέλει να χειραγωγήσει τα άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα

8	1. Προβλήματα που αντιμετωπίζουν κάποιοι ΚοιΣΠΕ με τις πληρωμές των εργαζομένων 2. Δικαιώματα ληπτών υγείας
9	Στίγμα και αντιστιγματισμός
10	1. Σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης 2. Θυματοποίηση και αξιοπρέπεια των ληπτών 3. Πρακτικές αποστασιοποίησης από την πραγματικότητά τους 4. Οικογένεια και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες 5. Δραματοθεραπεία και μουσικοθεραπεία και διαλογισμός
11	Ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση
12	Διαφορές και ομοιότητες από λήπτες και μη λήπτες
13	Θα ήθελα να ασχοληθούμε περισσότερο με το διαχωρισμό του συναισθήματος στον επαγγελματικό τομέα
14	Θα ήθελα να προτείνω θέμα συζήτησης στιγματισμός απέναντι σε άτομα με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες και υποχρεώσεις ληπτών
15	Ίσως κάποια ενότητα με το θέμα “οι διαπροσωπικές σχέσεις των ληπτών και γενικού πληθυσμού και τρόποι διαχείρισης αυτών των σχέσεων”

Πίνακας 2

**Τι σας άρεσε και τι δε σας άρεσε στο σεμινάριο;
Υπήρχε κάτι που σας δυσκόλεψε ή αντίστοιχα σας βοήθησε;**

ΤΙ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕ	ΤΙ ΔΕ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕ
Η Οργάνωση που υπήρχε, οι ομιλίες, με την ομάδα μου τα πήγαμε καλά. Γενικά μου άρεσε.	
Όλα ήταν άψογα.	

Αρκετά καλό το σεμινάριο. Όλα καλά.	Το θέμα της δικαστικής συμπαράστασης ήταν λίγο δύσκολο αλλά βασικό.
Μου άρεσε πάρα πολύ. Πολύ ενδιαφέρον και ενημερωτικό. Πολύ ζεστό το κλίμα και με βοήθησε αρκετά.	
Μου άρεσε. Σαν άτομο με ειδικές ανάγκες έχω δει κάποια διαφορά στην υγεία μου. Μου άρεσε πάρα πολύ και εύχομαι να έρθω και του χρόνου...	
Μου άρεσε πάρα πολύ. Μου άρεσε που χωριστήκαμε σε ομάδες και γνωριστήκαμε. Με βοήθησε πολύ.	Δε με δυσκόλεψε καθόλου.
Μου άρεσαν η συμπαράσταση προς τον πάσχοντα και τα θύματα των περιστάσεων που αναφέρατε. Θα μπορούσαμε και εμείς να είμαστε στη θέση αυτών.....	
Ο χώρος διεξαγωγής του σεμιναρίου ήταν πολύ καλός. Η συζήτηση μεταξύ των ομάδων έγινε πολύ ωραία και αναλυτικά.	Ο χώρος διεξαγωγής του σεμιναρίου ήταν πολύ καλός, αλλά πολύ μακριά. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων ήταν για μένα αποτυχία.
	Ο χρόνος δεν ήταν επαρκής.
Πολύ βοηθητικές πληροφορίες. Τα θέματα που θίξαμε θα με βοηθήσουν να υπερασπιστώ τα δικαιώματά μου. Τόσο κοινά και τόσο προσωπικά όλα όσα ειπώθηκαν για τις ευπαθείς ομάδες.	Απουσία δικαστικού εκπροσώπου.
Μου άρεσε η φιλοξενία σας. Με βοήθησε η ανάγνωση των ερωτήσεων.	Δε μου άρεσαν κάποιες διαφωνίες.
Μου άρεσε πολύ που είδα ανθρώπους που προσπαθούν να στηρίξουν και να ενημερώσουν συνανθρώπους τους σε ένα ευρύ φάσμα (από δικαιώματα, νόμους και άλλα). Και το γεγονός ότι οι άνθρωποι που ανέφερα είναι λήπτες, το κάνει πιο συγκινητικό.	Αυτό που δεν μου άρεσε ήταν το ότι συνειδητοποίησα πως δεν υπάρχει αντίστοιχη προσπάθεια για συνανθρώπους μας που δεν είναι λήπτες αλλά έχουν πολλά προβλήματα.

<p>Μου άρεσε πολύ όλη αυτή η διαδικασία, έκανα γνωριμίες, πέρασα μερικές μέρες ξεγνοιασιάς, έφυγα από τη ρουτίνα της καθημερινότητας, έμαθα αρκετά διαφορετικά πράγματα από διαφορετικούς ΚοιΣΠΕ.</p>	
<p>Φιλόξενη πόλη, φιλόξενοι κάτοικοι, ωραία ξενοδοχεία, ωραίες ταβέρνες.</p>	
<p>Ήταν πολύ καλό και ενδιαφέρον σε όλα τα θέματα.</p>	
<p>Γενικά θα θεωρήσω όλο το Σεμινάριο επιτυχημένο. Πιστεύω ότι ο βαθμός δυσκολίας αντιστοιχούσε στο μορφωτικό επίπεδο των ληπτών οπότε όλη η διαδικασία ήταν σχετικά βατή. Κατανόησα αρκετά πράγματα τα οποία πιστεύω ότι θα μου φανούν χρήσιμα στο μέλλον.</p>	

Σας ευχαριστούμε πολύ!

